

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Методичні вказівки
до самостійної роботи
з дисципліни «Економіка підприємства»
для студентів напрямку підготовки 6.050503

Харків ХНАДУ 2012

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ
УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АВТОМОБІЛЬНО-
ДОРОЖНІЙ УНІВЕРСИТЕТ

До друку і в світ дозволяю
заступник ректора

І.П. Гладкий

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до самостійної роботи
з дисципліни «Економіка підприємства»
для студентів напряму підготовки 6.050503

Всі цитати, цифровий, фактичний
матеріал і бібліографічні відомості
перевірено, написання сторінок
відповідає стандартам

Затверджено
методичною радою
університету
протокол № від

Укладач:

В.В. Власенко

Відповідальний за випуск

І.А. Дмитрієв

Харків ХНАДУ 2012

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до самостійної роботи
з дисципліни «Економіка підприємства»
для студентів напрямку підготовки 6.050503

Затверджено
методичною радою
університету
протокол № від

Харків ХНАДУ 2012

Укладач: Власенко В.В.

кафедра економіки підприємства

ЗМІСТ

ВСТУП	3
СИСТЕМАТИЗАЦІЯ МАТЕРІАЛУ ПЕРЕД НАПИСАННЯМ МОДУЛІВ ТА ІСПИТОМ	5
ОПРАЦЮВАННЯ ТЕОРЕТИЧНИХ ОСНОВ ПРОСЛУХАНОГО ЛЕКЦІЙНОГО МАТЕРІАЛУ	5
ВИВЧЕННЯ ОКРЕМИХ ТЕМ І ПИТАНЬ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ	6
РОЗВ'ЯЗАННЯ ЗАДАЧ З ДИСЦИПЛІНИ	10
ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ	14
ПІДГОТОВКА ТА ЗАХИСТ РЕФЕРАТІВ	14
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	20

ВСТУП

Навчальна дисципліна «Економіка підприємства» відноситься до циклу професійної та практичної підготовки бакалаврів за напрямом 6.050503 «Машинобудування».

Загальний обсяг дисципліни становить 2,5 кредити (90 год.), відповідно до чого структура дисципліни складається з наступних елементів: загальна кількість блоків змістових модулів – 2 (один блок змістових модулів – 45 год.); усього змістових модулів – 12 (один змістовий модуль – 5-12 год.).

Зміст дисципліни враховує знання студента попередніх предметів – «Економічна теорія», «Основи менеджменту», «Основи маркетингу». У подальшому, отримані знання з дисципліни, можуть бути використані при дипломному проектуванні – обґрунтуванні техніко-економічних рішень.

Мета дисципліни є підготовка майбутнього фахівця до вирішення комплексу професійних завдань в галузі економічних відносин, що виникають між різними суб'єктами господарювання в процесі комерційно-господарської діяльності.

Предметом даної навчальної дисципліни є закономірності протікання економічних процесів на рівні господарюючого суб'єкта.

Основні завдання дисципліни полягають у формуванні системи знань, вмінь та уявлень щодо предмету навчальної дисципліни.

В результаті вивчення дисципліни студент повинен:

Знати:

- види підприємств і їх організаційно-правові форми;
- основні складові зовнішнього середовища підприємства;
- принципи і методи планування діяльності підприємства;
- структуру персоналу підприємства;
- поняття капіталу підприємства;
- основні джерела інвестицій, сутність інноваційних процесів;
- техніко-технологічну базу підприємства;
- організацію виробництва і забезпечення якості продукції; витрати на виробництво та реалізацію продукції;
- фінансово-економічні результати діяльності підприємства.

Вміти:

- розробляти й обґрунтовувати виробничу програму підприємства, планувати продуктивність праці;
- виконувати аналіз трудових процесів і затрат робочого часу;
- вести облік та оцінку основних фондів, розраховувати амортизацію основних фондів;
- розраховувати нормативи обігових коштів;
- планувати необхідний обсяг виробництва продукції; розраховувати собівартість продукції в умовах ринку;
- визначати ціну на продукцію підприємства;
- розраховувати рентабельність в умовах ринку.

Формування рівня вмій здійснюється з опорою на раніш отримані знання шляхом проведення практичних занять, на яких відпрацьовуються рішення типових задач та проводяться семінарські заняття, видаються індивідуальні завдання для самостійної роботи.

Рівень уявлень студентів досягається у ході їх самостійної роботи з забезпеченням консультації викладача та СРС.

Самостійна робота студентів здійснюється в позааудиторний час поза університетом.

Самостійна робота студентів з дисципліни «Економіка підприємства» охоплює такі види робіт:

- самостійна робота, що забезпечує підготовку до поточних аудиторних занять;
- пошуково-аналітична робота;
- наукова робота.

Самостійна робота студентів проводиться в таких формах:

- опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу;
- вивчення окремих тем і питань для самостійного опрацювання;
- тренування в розв'язанні конкретних задач з дисципліни;
- систематизація матеріалу перед написанням модулів та іспитом;
- виконання індивідуальних завдань.

Форми контролю вивчення студентами питань для самостійного опрацювання:

у письмовій формі:

- модульний письмовий контроль;
- індивідуальне завдання.

в усній формі:

- пілотне опитування, бесіда;
- обговорення дискусійних і проблемних питань на семінарському занятті;
- презентація міні-лекцій, експертних оцінок, рефератів на семінарському занятті.

СИСТЕМАТИЗАЦІЯ МАТЕРІАЛУ ПЕРЕД НАПИСАННЯМ МОДУЛІВ ТА ІСПИТОМ

Модуль

Передбачається написання двох модулів за семестр. Заліковий модуль виконується за змістовними модулями, які підлягали вивченню протягом відповідного семестру, у тому числі й за питаннями для самостійного вивчення. Перелік тем, які будуть включені до модуля у відповідному семестрі, доводиться до відома студентів на початку семестру. -

Готуючись до виконання модульних завдань, студент самостійно здійснює, систематизацію вивченого матеріалу, а також - інших тем і питань для самостійного опрацювання, які включено до залікового модуля.

Іспит

Готуючись до іспиту, студент самостійно здійснює систематизацію вивченого матеріалу, а також інших тем і питань для самостійного опрацювання, які включено до програми курсу «Економіка підприємства».

До іспиту виносяться вузлові питання, завдання, що потребують творчої відповіді та уміння систематизувати отримані знання і застосовувати їх при вирішенні аналітичних завдань тощо.'

ОПРАЦЮВАННЯ ТЕОРЕТИЧНИХ ОСНОВ ПРОСЛУХАНОГО ЛЕКЦІЙНОГО МАТЕРІАЛУ

Ця робота проводиться студентами самостійно у позааудиторний час і передбачає вивчення лекцій, обов'язкової та додаткової літератури.

Опрацювання теоретичних основ курсу здійснюється студентами регулярно і підлягає контролю з боку викладача під час

проведення семінарських занять у формі усного опитування та виконання завдань оперативного письмового контролю, а також модулів.

ВИВЧЕННЯ ОКРЕМИХ ТЕМ І ПИТАНЬ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

Перелік питань для самостійного опрацювання окремих тем студентами, що не входять до навчальної програми дисципліни за даним напрямком підготовки, у розрізі змістовних модулів курсу:

Змістовний модуль 1. Підприємство як суб'єкт господарювання

- Особливості визначення місії та головних напрямів діяльності підприємств різних форм власності та сфер діяльності.
- Основні тенденції зміни законодавчої бази діяльності підприємств в Україні.
- Структура підприємства та чинники, що на неї впливають.
- Мета створення, особливості та ефективність діяльності добровільних та інституціональних об'єднань підприємств.
- Складові елементи ринкової інфраструктури.

Змістовний модуль 2. Основні фонди та нематеріальні активи підприємства

- Терміни служби устаткування: їх визначення та оптимізація.
- Сучасні проблеми амортизаційної політики держави і підприємств різних форм власності.
- Необхідність і значення періодичної переоцінки та індексації основних фондів.
- Видова (технологічна) структура основних фондів, чинники та тенденції її динаміки на виробничих підприємствах.
- Напрями інтенсифікації відтворення та шляхи кращого використання основних фондів підприємства за нормальних умов господарювання.
- Сучасний рівень використання виробничих потужностей на підприємствах різних галузей народного господарства України.
- Сучасні інформаційні технології і програмні продукти.
- Правовий захист нематеріальних активів підприємств.

- Патентування і ліцензування підприємницької діяльності та ресурсів фірми.

Змістовний модуль 3. Оборотні кошти підприємства

- Основні показники рівня ефективності використання оборотних фондів.
- Визначення потреби підприємства в оборотних коштах на основі нормативів.
- Показники та шляхи кращого використання матеріальних ресурсів.
- Сучасна політика ресурсозбереження та ефективність її здійснення.
- Шляхи підвищення ефективності використання оборотних коштів підприємства.
- Проблеми нестачі оборотних коштів і поповнення їх обсягу за умов кризової економічної ситуації на підприємстві.

Змістовний модуль 4. Персонал та продуктивність праці на підприємствах

- Особливості формування структури персоналу різних підприємств та організацій різних типів, розмірів і форм власності.
- Тенденції динаміки структури персоналу в окремих галузях і сферах діяльності.
- Адаптована до ринкових умов господарювання система формування та набору різних категорій персоналу.
- Особливості систем управління персоналом у фірмах окремих зарубіжних країн.

Змістовний модуль 5. Організація оплати праці на підприємствах

- Обрання форм і систем оплати праці на підприємствах різних форм власності.
- Зарубіжний та вітчизняний досвід участі працівників у прибутках (доходах) та власності приватизованих підприємств.
- Світовий досвід використання моделей мотивації трудової діяльності у підприємницькій діяльності фірм;
- Формування внутрішньофірмової політики оплати праці.

Змістовний модуль 6. Основні завдання для СРС

- - Принципи та етапи процесу побудови організаційних структур управління виробничим (невиробничим) підприємством.
- Сфери застосування і тенденції раціоналізації різних типів організаційних структур управління підприємствами.
- Зарубіжний досвід управління підприємствами (фірмами, компаніями, корпораціями).
- Особливості формування організаційних структур управління новостворених підприємств.
- Практика здійснення та ефективність реструктуризації суб'єктів господарювання в Україні.
- Вітчизняний і зарубіжний досвід реструктуризації різних суб'єктів господарювання.

Змістовний модуль 7. Витрати та собівартість продукції. Основи ціноутворення

- Зміна критичного обсягу виробництва продукції під впливом окремих чинників.
- Прогнозування собівартості нових виробів на етапі їх проектування.
- Обґрунтування та вибір стратегії зниження поточних витрат на підприємствах України.

Змістовний модуль 8. Доходи, прибуток та рентабельність підприємства

- Розподіл прибутку на різних організаційно-правових типах підприємств
- Поняття капіталу підприємства
- Пряме та непряме бюджетне фінансування господарської діяльності підприємства
- Види ефективності виробництва та комерційно-господарської діяльності

Змістовний модуль 9. Інвестиції та оцінка їх ефективності

- Аналіз та оцінка впливу нововведень на економічні, соціальні та екологічні показники діяльності підприємств України.

- Інноваційний менеджмент у ринковій системі господарювання.
- Вплив нововведень на виробництво.
- Напрями та портфельні іноземні інвестиції.
- Основні підходи до економічного обґрунтування інвестиційних проектів.

Змістовний модуль 10. Якість та конкурентоспроможність продукції

- - Обов'язкова та добровільна сертифікація продукції в Україні.
- Зарубіжний досвід забезпечення виробництва конкурентоспроможної продукції.
- Технічні, організаційні та соціальні шляхи (заходи) підвищення якості та конкурентоспроможності продукції, що виробляється на підприємствах України.
- Міжнародні системи сертифікації та національні системи якості.
- Формування системи якості на підприємствах України.

Змістовний модуль 11. Оподаткування підприємства

- Податкові системи зарубіжних країн
- Світовий досвід податкового планування
- Особливості оподаткування в різних сферах комерційно-господарської діяльності
- Фіскальні пільги за об'єктами та суб'єктами оподаткування
- Світовий досвід застосування непрямих податків

Змістовний модуль 12. Основні завдання для СРС

- Практика та ефективність санації господарюючих суб'єктів в Україні.
- Масштаби і тенденції банкрутства суб'єктів господарювання в Україні.
- Форми ліквідації підприємств-банкрутів.
- Санація як форма антикризового керування.
- Основні маркетингові підходи щодо підвищення рівня ефективності господарювання
- Інноваційний менеджмент як інструмент підвищення ефективності господарювання

РОЗВ'ЯЗАННЯ ЗАДАЧ З ДИСЦИПЛІНИ

Тема «Виробнича потужність»

Завдання 1. Початкові дані наведені в таблиці 1.

Таблиця 1

№	Група устаткування	Трудомісткість операції ті, нормо- години	Встановлено одиниць устаткування Сі, шт. (за варіантами)	Плановий річний фонд часу одиниці устаткування при двозмінному режимі, Фпл., годин/рік
1	Свердлувальне	0,13		4030
2	Фрезерне	0,40		4000
3	Строгальне	0,43		3900
4	Токарне	0,36		4000

Визначити потужність ділянки механообробки, якщо провідне устаткування на ділянці - токарне. Розрахувати коефіцієнти диспропорції. Виявити вузькі місця і надмірні потужності. Результати розрахунку зобразити графічно.

Завдання 2. Розрахувати річну виробничу потужність цеху і коефіцієнт використання потужності за даними, наведеними в таблиці 2. Режим роботи цеху безперервний.

Таблиця 2

№ п/п	Устаткування	Кількість устаткування шт. (за варіантами)	Прогресивна виробнича потужність одиниці устаткування, т/г (базовий варіант)	Нормативи і простої кожного агрегату, год	Фактичні простої кожного агрегату, год
1	Плавильні апарати		11,2	610	650
2	Фільтри		10,4	460	480
3	Печі форсунок		10,7	285	300
4	Компресори		21,0	360	380
5	Сушильні башти		22,0	540	560

Тема «Оцінка потреби у виробничих ресурсах»

Завдання 3. Підприємець збирається змінити об'єкт виробництва і випускати N штук в рік нової продукції. Оцінити достатність виробничих ресурсів (верстатів, площ, робочих за професіями, капіталовкладень, їх надлишок і недолік, якщо відома фактична кількість верстатів і робочих, а також планова трудомісткість нового виробу (табл.3).

Дійсний фонд часу роботи робочого прийняти Фд.р. - 1800 г/рік; середню площу, займану верстатом - 10 м^2 ; вартість $\Gamma \text{ м}^2$ площі ~ 750 грн.

При описі рішення привести розрахункові формули і дати короткі пояснення. Сформулювати висновки.

Таблиця 3

Вид устаткування (робіт)	Кількість встановлених верстатів(робочих місць)	Фактична кількість найнятих робочих, чол.	Трудомісткість за видами робіт, н/год	Балансова вартість одиниці устаткування тис. грн.
токарне	X	10	1,7	
свердлувальне	X	10	2,4	4,2
фрезерне	X	4	4,1	5,5
шліфувальне	X	-	3,6	6,6
інше	X	-	1,4	7,2
Разом	20	24	13,2	-

Тема «Амортизація основних фондів»

Завдання 4. Визначити первинну і залишкову вартість устаткування якщо його купівельна ціна склала X тис. грн., витрати на транспортування - 1800 грн., витрати на монтаж - 2600 грн. Устаткування знаходиться в експлуатації 3 року. На підприємстві прийнятий рівномірний метод амортизації.

Завдання 5. Підприємство може застосувати прискорену амортизацію по відношенню до нового устаткування, первинна вартість якого X тис. грн. і нормативний термії: служби X - років.

Визначити, яким методом краще скористатися при нарахуванні амортизації:

- методом залишку, що зменшується;
- методом залишку, що зменшується, з переходом на рівно- мірний;

- в) кумулятивним методом;
- г) по нормах прискореної амортизації, рекомендованим Законом України «Про оподаткування прибутку підприємства».

При використанні методу залишку, що зменшується, норму амортизації прийняти в 2 рази більше, ніж при рівномірному методі.

Визначити потужність ділянки механообробки, якщо провідне устаткування на ділянці - токарне. Розрахувати коефіцієнти диспропорції. Виявити вузькі місця і надмірні потужності. Результати розрахунку зобразити графічно.

Тема «Показники використання основних фондів»

Завдання 6. Вартість основних фондів 1, 2, 3 і 4-ою груп на початок року склала відповідно: 1250 тис. грн., 390 тис. грн., 550 тис. грн., 230 тис. грн. Рух основних фондів протягом року приведений в таблиці 4.

Таблиця 4

Склад основних фондів	Введено, тис. грн.	Дата вводу	Вибуло, тис. грн.	Дата вибуття
Будівлі	150,0	X	20,0	X
Електро- і тепломережі	9,8	12,08	2,5	3,04
Естакади і дороги	20,0	15,04	-	-
Обчислювальна техніка	18,4	15,02	0,8	17,08
Устаткування	125,4	X	20,3	X
Автотранспорт легковий	50,0	1,02	-	-
Автотранспорт вантажний	-	-	70,0	1,04
Меблі	3,5	X	0,5	X
Оптичні прилади	0,45	25,04	-	-
Телефони, мікрофони	0,83	11,01	0,16	5,06
Інструмент	1,4	17,03	0,35	7,08
Гаражі	20,2	18,05	-	-

Обсяг виготовленої товарної продукції за рік склав 3520 тис. грн. Чисельність промислово-виробничого персоналу і робочих склала відповідно - 560 і 340 чоловік. Питома вага активної частини ОПФ склала 0,55. Визначити:

1. Вартість ОПФ по групах і в цілому на кінець року.

2. Структуру ОПФ по групах на початок і кінець року.
3. Середньорічну вартість ОПФ по групах і в цілому.
4. Показники використання ОПФ: фондвіддачу, фондомісткість, фондоозброєність і технічну озброєність праці одного робітника і робочого.
5. Показники, що характеризують рух ОПФ: коефіцієнти оновлення, вибуття і приросту.

Тема «Використання основних виробничих фондів»

Завдання 7. Побудувати графік завантаження верстатів на ділянці механообробки і визначити зростання витрат на виробництво за рахунок недовикористання встановленого устаткування, якщо відомі наступні дані: дійсний (плановий) фонд часу роботи верстата Φ д., плановий річний обсяг виробництва K , коефіцієнт виконання норм робочими $K_{в.н.}$, а також дані, приведені в табл.5.

Таблиця 5

Вид станка	Встановлене число, шт., Суст.	Балансова вартість верстата, Кб	Трудомісткість робіт, н-г./шт.
токарний А	Х	3,4	3,5
токарний Б	Х	4,5	4,2
фрезерний	Х	4,8	2,8
шліфувальний	Х	5,6	0,9
строгальний	Х	5,2	1,6

Розрахунки виконуються в наступній послідовності: визначення розрахункового і прийнятого числа верстатів; розрахунок коефіцієнтів завантаження устаткування по операціях; визначення сум річних амортизаційних відрахувань по встановленому устаткуванню і по прийнятому числу верстатів; знаходження амортизації, що доводиться на один виріб; визначення зростання витрат на виробництво планового обсягу виробництва при експлуатації надмірного устаткування.

Розрахунки рекомендується звести в таблицю. За наслідками розрахунків слід зробити обґрунтовані висновки.

Вихідні дані за варіантами, а також інші завдання за темами курсу викладач видає студентам індивідуально.

ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

Виконання індивідуальних завдань може складатися з:

- підготовки та захисту рефератів за проблемними питанням и курсу;
- вирішення індивідуальних задач за темами курсу.
- виконання індивідуальних розрахунків техніко-економічного обґрунтування відкриття шиномонтажу, мійки, станції технічного обслуговування та інш.

ПІДГОТОВКА ТА ЗАХИСТ РЕФЕРАТІВ

Теоретичні питання охоплюють матеріал всього курсу дисципліни «Економіка підприємства», а також додаткові питання, що стосуються сутності та принципів економічної діяльності підприємства.

Теоретичні питання за дисципліною оформляються письмово (рукописно або друковано) у формі реферату. Літературні джерела студент підбирає самостійно.

Структура реферату має обов'язково включати титульну сторінку, виклад основного матеріалу, список літератури. Основний матеріал реферату складається з двох теоретичних питань (варіантів).

У відповіді на певну тему при викладенні основного матеріалу мають бути розкриті:

- склад основних термінів, сутність основних понять, що використовуються в обрані тематиці;
- вступна частина, де висвітлюється теоретична та/або практична актуальність обраної теми, формується проблематика за цією темою, задачі тощо;
- основний зміст теми: погляди, засади, теорії, концепції, що викладені в науковій економічній літературі; статистичні данні та інші практичні спостереження, закономірності, що стосуються обраної проблематики, шляхи вирішення поставлених проблем, що висвітлені в сучасній літературі;
- заключна частина, в якій основні висновки за обраною темою, перспективи розвитку та/або використання вказаних шляхів вирішення встановленої проблематики.

Зміст реферату слід викладати стисло, лаконічно, без повторень та відступів від теми. Загальний обсяг роботи - не більше 9-10 сторінок тексту.

Реферати можуть бути використані студентом при проведенні семінарських занять по певній темі у формі доповіді. Презентація реферату відбувається в аудиторії на семінарському занятті, на якому розглядається відповідна тема. Доповідь реферату має не перевищувати 7-10 хвилин.

Два теоретичні питання обираються за останніми двома цифрами номеру залікової книжки студента та по останнім двом цифрам навпаки. У разі якщо останні дві цифри номеру залікової книжки парний, то друге питання обирається як сума цих цифр.

Перелік варіантів теоретичних питань з розподілом по змістовим модулям:

- 1 Організаційно правові форми функціонування підприємств тенденції їх розвитку в Україні,
- 2 Економічний механізм управління підприємством і шляхи його вдосконалення в сучасних умовах.
- 3 Господарські зв'язки підприємства і забезпечення їх надійності в умовах ринку.
- 4 Формування кінцевих результатів господарської діяльності підприємства в умовах ринку.
- 5 Шляхи запобігання банкрутству підприємства.
- 6 Інвестиційна діяльність підприємства: стан і проблеми розвитку.
- 7 Система антикризового управління підприємством.
- 8 Товарна політика підприємства в умовах ринкової економіки.
- 9 Державні та орендні підприємства
- 10 Акціонерні товариства
- 11 Товариства з обмеженою відповідальністю, з додатковою відповідальністю, повні, командитні товариства
- 12 Спільні підприємства та підприємства з іноземними інвестиціями
- 13 Основні види об'єднань підприємств
- 14 Основні галузі промисловості в Україні
- 15 Взаємозв'язок і взаємодія різних галузей промисловості

- 16 Характеристика господарчого механізму підприємств різних форм власності
- 17 Сутність кооперації в промисловості
- 18 Сутність спеціалізації в промисловості
- 19 Призначення, цілі й напрямки діяльності промислового підприємства
- 20 Основний капітал і шляхи підвищення ефективності його використання.
- 21 Оборотний капітал і шляхи поліпшення його використання.
- 22 Проведення санації підприємств в Україні
- 23 Економічна безпека підприємства в умовах ринкової економіки.
- 24 Виробнича структура підприємства та її вдосконалення в умовах ринку.
- 25 Логістична концепція матеріально-технічного постачання підприємства.
- 26 Оплата праці і напрямні вдосконалення в умовах ринкової економіки.
- 27 Формування стратегії розвитку підприємства.
- 28 Бюджетний метод управління підприємством.
- 29 Нематеріальні активи підприємства і шляхи підвищення їх віддачі..
- 30 Розвиток фінансово-промислових груп в Україні.
- 31 Холдингові компанії в Україні: перспективи розвитку.
- 32 Інтеграційні структури і тенденції їх розвитку в Україні.
- 33 Фінансові ресурси підприємства і шляхи їх раціонального
- 34 використання.
- 35 Формування кінцевих результатів господарської діяльності підприємств.
- 36 Основні чинники економічного зростання підприємств в умовах України.
- 37 Мотивація праці і шляхи її посилення.
- 38 Малі підприємства і тенденції їх розвитку в Україні,
- 39 Економічний механізм функціонування підприємства.
- 40 Економічний механізм управління природокористуванням і напрями його вдосконалення.

- 41 Організація спільних підприємств на Україні: досвіді перспективи розвитку,
- 42 Економічне забезпечення інноваційної діяльності підприємства.
- 43 Формування інноваційної політики підприємства,
- 44 Оцінка організаційно-технічного рівня виробництва.
- 45 Раціональна організація виробництва - основа ефективного функціонування підприємства.
- 46 Техніко-економічне обґрунтування господарських рішень на підприємстві.
- 47 Витрати виробництва і резерви їх зниження в ринкових умовах.
- 48 Продуктивність праці і чинники її зростання.
- 49 Оцінка ефективності діяльності підприємства,
- 50 Конкурентоспроможність підприємств в умовах перехідної економіки: шляхи і напрями її підвищення.
- 51 Оцінка економічної ефективності реструктуризації промислових підприємств,
- 52 Шляхи і методи підвищення конкурентоспроможності продукції.
- 53 Маркетингова діяльність на підприємстві: перспективи розвитку в умовах перехідної економіки.
- 54 Активізація людського чинника на підприємстві.
- 55 Лізингові операції в практиці роботи підприємств: вітчизняний, і зарубіжний досвід.
- 56 Сучасні форми організації виробництва і тенденції їх розвитку на українських підприємствах.
- 57 Позавиробничі економічні стосунки і перспективи їх розвитку в сучасних умовах.
- 58 Приватизація майна державних підприємств.
- 59 Виробнича інфраструктура підприємства: перспективи розвитку в ринкових умовах.
- 60 Ефективність функціонування підприємства в ринковій економіці.
- 61 Цінова політика-підприємства в умовах перехідної економіки.
- 62 Інформаційне забезпечення діяльності підприємства.
- 63 Лізинг: перспективи розвитку в умовах України,
- 64 Оцінка виробничої діяльності підприємства.

- 65 Оцінка комерційної діяльності підприємства.
- 66 Оцінка фінансової діяльності підприємства.
- 67 Ризики в господарській діяльності підприємства і способи їх зниження.
- 68 Інноваційна діяльність підприємства: шляхи і методи її активізації.
- 69 Оцінка ефективності інвестиційних проектів,
- 70 Зовнішньоекономічна діяльність підприємства і способи її активізації. Принципи та методи системи контролю якості продукції
- 71 Шляхи підвищення якості продукції
- 72 Підходи щодо оцінки якості продукції
- 73 Поняття конкурентноспроможності продукції
- 74 Функціональність та надійність виробу як ознаки якості продукції
- 75 Методи аналізу конкурентноспроможності продукції
- 76 Засоби конкурентної боротьби на ринку
- 77 Поняття якості продукції для виробника та споживача
- 78 Економічні проблеми метрологічного забезпечення виробництва.
- 79 Обґрунтування підприємством стратегії зовнішньої фінансової підтримки.
- 80 Оцінка інноваційного потенціалу підприємства.
- 81 Вплив оподаткування на розвиток підприємницької діяльності в Україні.
- 82 Основні тенденції зміни законодавчої бази діяльності підприємств в Україні.
- 83 Структура підприємства та чинники, що на неї впливають.
- 84 Мета створення, особливості та ефективність діяльності добровільних та інституціональних об'єднань підприємств.
- 85 Складові елементи ринкової інфраструктури.
- 86 Терміни служби устаткування: їх визначення та оптимізація.
- 87 Необхідність і значення періодичної переоцінки та індексації основних фондів.
- 88 Сучасні інформаційні технології і програмні продукти.
- 89 Правовий захист нематеріальних активів підприємств.

- 90 Комерційна таємниця підприємницької діяльності і шляхи її захисту
- 91 Проблема підбору та формування різних категорій персоналу
- 92 Особливості систем управління персоналом у фірмах окремих зарубіжних країн
- 93 Методи та прийоми нематеріальної мотивації праці
- 94 Поняття і принципи корпоративної культури
- 95 Особливі форми організації комерційно-господарської діяльності: мережевий бізнес, корпоратизація, франчайзинг.
- 96 Аналіз та оцінка впливу нововведень на економічні, соціальні та екологічні показники діяльності підприємств України.
- 97 Непрямі та портфельні іноземні інвестиції.
- 98 Технічні, організаційні та соціальні шляхи (заходи) підвищення якості та конкурентоспроможності продукції, що виробляється на підприємствах України.
- 00 Міжнародні системи сертифікації та національні системи якості

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

ЗАКОНОДАВЧІ АКТИ

1. Конституція України: прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р.-К.: Просвіта, 1996. - 80 с.
2. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 346-ІУ-ВР.
3. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-ІV
4. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI
5. Закон України «Про патентування деяких видів підприємницької діяльності» від 23 березня 1996 р. № 98/96-ВР //Відомості Верховної Ради України. - 1996. - №20. - С.82.
6. Закон України «Про ціни і ціноутворення» від 03.12.1990 (із змінами і доповненнями) // Закони України. Т.1. - К., 1996.
7. Закон України «Про державну підтримку малого підприємництва» від 19 жовтня 2000 р.
8. Закон України «Про національну програму сприяння розвитку малого підприємництва в Україні» від 21 грудня 2000 р.
9. Закон України «Про обмеження монополізму та недопущення недобросовісної конкуренції у підприємницькій діяльності» // Відомості Верховної Ради України. - 1992. - №21. - С.296.
10. Закон України «Про захист економічної конкуренції» // Відомості Верховної Ради України. - 2001.1 №12. - С.64.
11. Закон України «Про захист від недобросовісної конкуренції» // Відомості Верховної Ради України. - 1996. - №36. - С.164.
12. Методичні рекомендації з формування собівартості продукції, робіт, послуг у промисловості зі змінами та доповненнями. - К.: Державний інститут комплексних техніко-економічних досліджень Міністерства промислової політики України, 2005.
13. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби», затверджене наказом Мінфіну України від 27.04.2000 р. №92.
14. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 14 «Оренда», затверджене наказом Мінфіну України від 28.07.2000 р. №181.
15. Про підприємництво. Закон України // Нові закони України. Навчальний посібник. - 1991. - Вип.1. - С. 49-51.
16. Про підприємства в Україні. Закон України // Закони України, том 1. - К.: Ін-т законодавства, 1996. - С. 310-331.

17. Про оплату праці. Закон України // Закони України, том 8. - К.: Ін-т законодавства, 1997. - С. 210-218.
18. Про колективні договори і угоди. Закон України // Закони України, том 6. - К.: Ін-т законодавства, 1997. - С. 5-11.
19. Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів). Закон України // Закони України. - Т. 15. - К., 1999.

ОСНОВНА

20. Волков О.И. Экономика предприятия: Курс лекций / О.И. Волков, В.К. Скляренко.-М.: Инфра-М, 2006.-280 с.
21. Володькіна М.В. Економіка промислового підприємства: Навч. посіб. для студ. вузів /М.В. Володькіна.-К.: Центр навч. л-ри, 2004.-196 с.
22. Дмитриев И.А. Экономика предприятий автомобильного транспорта: Учеб. пособие для студентов вузов / И.А. Дмитриев, О.М. Жарова; ХНАДУ.- Х., 2004.-183 с.
23. Економіка підприємства: Підручник / [М.Г. Грещак, В.М. Колот, А.П.Наливайко та ін.]; За ред. С.Ф. Покропивного.-3-тє вид., без змін.-К.: КНЕУ, 2006.-528 с.
24. Економіка підприємства: Підручник / За заг. ред. д-ра екон. наук., проф. С.Ф.Покропивного. – К.: КНЕУ, 2005. – 608 с. – рос. мовою.
25. Економіка підприємства: Підручник / За заг. ред. Й.М. Петровича.-2-е вид., випр.-Львів: Магнолія 2006, 2007.-580 с.
26. Зайцев Н.Л. Экономика промышленного предприятия: Практикум : Учеб. пособие для вузов. - 3-е изд.. - М. : ИНФРА-М, 2004.-224с.
27. Примак Т.О. Економіка підприємства: Навч. посіб. / Т.О. Примак.-4-те вид., стер.-К. : Вікар, 2006.-219 с.
28. Шаповал В.М. Економіка підприємства: Навч. посіб. для студ. вузів / В.М. Шаповал, Р.Н. Абрамчук, О.В. Ткаченко.-К.: Центр навч. л-ри, 2003.- 288 с.
29. Шваб Л.І. Економіка підприємства: Навч. посіб. для студ. вузів / Л.І. Шваб.-3-тє вид.-К.: Каравела, 2006.-583 с.
30. Экономика предприятия (фирмы): Учебник / Под ред. О.И. Волкова, О.В. Девяткина.-3-е изд., перераб. и доп.-М.: ИНФРА-М, 2007.-600 с.

31. Экономика предприятия: Учеб. пособие для студентов вузов / А.И. Ильин, .И. Станкевич, Л.А. Лобан и др.-3-е изд., перераб. и доп.- М.: Новое знание 2005.-698 с.
32. Экономика предприятия: Учебник / Под ред. В.Я. Горфинкеля, В.А.Швандара.-3-е изд., перераб. и доп.-М.: ЮНИТИ, 2003.-718 с.
33. Экономика фирмы: Учеб. для студентов вузов / Л.Н. Чуева.-М.: Дашков и К, 2007.-414 с.

ДОДАТКОВА

34. Егорова Т. А. Организация производства на предприятиях машиностроения: Учеб. Пособие для студентов вузов / Т.А. Егорова.- М.: Питер, 2004.-296 с.-(Учеб. пособие)
35. Есинова Н.И. Экономика труда и социально-трудовые отношения: Учеб. пособие. - К.: Кондор, 2003. - 464 с.
36. Жданов С.А. Экономические модели и методы в управлении. – М.: Дело и сервис, 1998.
37. Ильин С.С. Экономика: Учебник / [С.С. Ильин, Т.И. Васильева].- М.: ЭКСМО, 2004.-543 .
38. Калина А.В. Економіка праці: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. - К.: МАУП, 2004. - 272 с. Дурович А. П. Практика маркетинговых исследований. В 2 книгах. - М.: Изд-во Гревцова. 2008. -400 с.
39. Шкварчук Л.О. Ціноутворення: Підручник. - К.: Кондор. - 2008. - 460 с.

Навчальне видання

Методичні вказівки
до самостійної роботи
з дисципліни «Економіка підприємства»
для студентів напряму підготовки 6.050503

Укладачі: Власенко В.В.

Відповідальний за випуск: Дмитрієв І.А.

Підп. до друк.	Формат 60×80	1/16 Бум. Тип №
Друк офсетний	Ум. др. л.	Нав - вид. л.
Тираж екз.		Ціна договірна
Зак. №		

ХНАДУ ГСП, Харків, вул. Петровського, 25

Підготовлено у Харківському національному автомобільно-
дорожньому університеті